

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

En födelsedag

En liten krets hade suttit samman och diskuterat alltings enhet ur biologisk synpunkt. Mellan vita rättan och människan fanns ur denna synpunkt ingen principiell skillnad, skillnaden mellan rättans och människans hjärnbark var endast kvantitativ. Livet manifesterade sig i många former, men var alltid ett. Den som höll på någon särställning för människan, var människoinbils, antropocentrisk. Vad för något? Var det hädiskt? Skulle det kallas en materialistisk världsåskådning, att se en uppenbarelse av den gudomliga kraften i sparven, molnet och potatisen likaväl som i människan?

På natten efter detta samtal låg jag och tänkte över människornas olycka. Jag fann, att den gav dem även en principiell särställning gent emot vita rättan, vilket kanske var förmått. Utan att göra något försök att analysera den till en början, fann jag att den var något som knöt ihop oss inbördes och samtidigt skilde oss från våra medvarelser. Ty jag menade med denna olycka icke själva livsförloppet i dess stigande och fall, alltså icke vårt av livets lag dikterade öde, det som vi ha gemensamt med dagsländan och mammutträdet. Den var något annat, en skapelse av oss själva. Den bestod icke i undergivenhet mot livets lag men i uppror mot den. Den bestod i vår trotsiga vägran att erkänna vår enhet, i vår högmodiga illusion, upplevd av varje enskild, att vi kunde skilja ut oss själva, vårt liv, vår strävan, från de andras och vinna vår lycka på deras bekostnad.

Det tycktes under dessa nattliga funderingar — sådana som gingo och kommo som nattens tankar gå — att detta vårt trots verkligen var den enda orsaken till vårt särskilda människolidande, ty i de givna livsbetingelserna låg det icke inneslutet. Men med vår kamp, vår avund, då vi lågo under, vårt hat och vår grymhet mot andra sårade vi bara oss själva. Vi slet i vår egen kropp, vi tömde vårt eget blod, vi förgjorde vår egen själ. Denna enhet, avsedd att ge en kraft, en trygghet och en evighetskänsla, varav man knappt kunde fatta mer än aningen av en aning, den kunde, när dess udd vändes inåt, störta alla i gemensam olycka, oskyldiga och ovetande, med skyldiga och vetande. Kanske, visade nattens tankar, finns nästan längre fram om man fortsätter på dessa tankebanor, förklaringen på det vi ovetande kalla livets meningslöshet och orättvisa. Om vi äro förbundna i en enhet, då måste ju synden vara av ställföreträdande natur, alldeles som kärleken.

Det föreföll som om erkännandet av denna enhet vore den angelägnaste uppgiften för mänskligheten nu. Icke ett erkännande teoretiskt, utan handlingsmässigt. Den gång vårt samband började klarna för oss i hela sin verklighet, och vi satte oss ner att studera våra problem i ljuset av denna klarhet, skulle vi avlysa kriget mellan nationer, kön, generationer och klasser, vilket i vilande eller rörligt stadium förgiftar oss och gör oss olyckliga.

Nattens lössläppta tankar gävo sig ut på spaning efter tecken till att bakom allt stridsbuller, stridsglädje och stridsjämmer som uppfyller jorden, en insikt växte om enhetens verklighet och om nödvändigheten att tillämpa den. De funno för ägonblicket inte så mycket. Bland det de kommo tillbaks med, var den formel, vari den moderna individualpsykologien sammanfattat den stora människosjukan framför alla, nämligen isolering. Isolering var sjukdomen och botemedlet gemensamt. Och jag erinrade mig också en definition på synd, given under detta nu snart tilländagångna år av Carl Heath i boken: den

Från olika bergtoppar med olika utsikter

Till denna bebådande ängel, skulpterad i sten i Orvietos dom, foga vi några ord av Viktor Rydberg. De finnas i hans utkast till den oskrivna dikten Gossarne vid Gossaret:

Svalan, som hade sitt näste under Zebedeus' taklist, hade gjort sin första utflykt, lärkan första gången höjt sig ur det daggstänkta gräset för att förkunna sin nyvaknade fröjd — då Zebedeus och hans äldre son Jacob gingo till sina nät. Salome betraktar sin yngre son Johannes sovande. — Då ljud utanför fönstret Jesu röst, som kallade honom vid nann.

Johannes skyndar ut i den dagbestänkta morgonen. — Allt vad han ser och hör får en djupare betydelse, när han vandrar bredvid Marias son.

Seklen allt sedan dess en kamp mellan skymning och gryning. Messiasolen bidas.

När kommer den daggbekrönta morgonen?

Då skilda flockar från olika bergtoppar med olika utsikter jubla till varandra.

osynlige Gudens bild, The Ikon of the Invisible God. Den lyder så här: Synd är djupast inne avbrytande av en gemenskap. Det föreföll mig som om denna definition bar sin tids märke, och skilde sig från alla andra definitioner, genom att framhålla att kränkning av enhet var synden framför alla.

Men enheten blev bara en boja, en black och en börda, så länge mänskligheten, lidande av sina självsår, förgat vad det är som konstituerar enheten och vad dess djupaste mening är. Och därmed kalkade jag på avstånd den djärva, överdådiga och sköna tro, som tjänade till arbetshypotes åt den hjälte, vars födelsedag julen tidigare avsett att fira, nämligen hjälten från Betlehem och Golgata.

Mänsklighetens enhet, sådan var hans upptäckt, består i dess enhet i Gud: jag är i Fadren och Fadren i mig. Livets centrum och uppehållande kraft är kärlek. Jag ger mig till ett verktyg för dess vilja och förutsätter dess förekomst i allt, efter som Gud är kärleken, och Gud är i allt.

Hur skulle det manne vara, tänkte jag, att för ett ögonblick erinra oss att den födelsedag vi fira är firandet av en stor idé födelse: den att livets centrum är den allsmäktiga kärleken.

Så långt kommen och under försöken att här knyta hop med det biologiska resonemanget tidigare på natten, avbröts jag av ett ljus, som gled in i mitt mörker. Det var Lucia som kom, en vitklädd Lucia på tre år, med ögon som speglade ljuset, en dröm, en symbol, en avslutning på natten, en början på dagen. en erinran om den innersta verklighetens verklighet.

Devinez.

Den allra vanligaste människan

AV EMILIA FOGELKLOU

I dessa Viktor Rydbergs-dagar i en grumlad själ, att det förblindar genljuder ofta strofen:

"Varje själ, som längtan bränner till vad ädelt är och sant, bär inom sitt djup och känner evighetens underpant."

Men det är inte bara några utvalda som så "brännas", utan alla. Det finns icke det djup av mänsklig last eller irring, som inte röjer evighetens tungomål — i förvirrad form. Den bor i varje väsen mellan djur och Gud, om man nu alls vågar sätta någon gräns.

Historien om kologen som sträcker handen efter livets ovärldliga härligheter och med humor planterar blåsippan i trasdressen är förvisso en "Geschichte vom lieben Gott". Och vad var det han i ruset dagen förut hungrade efter? Sannerligen icke efter dess ohyggliga efterspel för andra och för honom själv. Utan efter att tillvaron — denna trånga, tärande, jordbundna tillvaro — skulle förnimmas salig, skulle vara saftig och vid och rik och lycklig, så att allt bundet förlöstes och allt trängt vidgades. Hans psyke anar sig skapat för en helt annan sorts liv än det han lever. Men ljuset bryts så underligt

missriktning och ge ombrytning. Den ger äckel och leda, förbrända nerver och ödlig isolering i grunden. Och till sist ger den en fasans bild av vad som missriktats också in i andras liv till skräck, hat och människosöndring. Men bakom stod människans längtan efter människan, fast den så vidrigt karrikerat det enda eningsbandet, kärleken, som är Gud.

Evangeliets människokänedom vittnar, att publikaner och skökor gå förr in i himmelriket än de respektabla. Varför? Därför att de voro långtare. Och bara längtan blev omriktad, fanns där dess större och ödmjukare rymd till att ta in och ge ut av livets storhet och mänsklig ömhet.

Men den girige då, han som dövt för alla andra frestelser — utan rymd och människohunger — småspårigt jagar efter en skatt åt sig själv — en skatt, som han vid sin död måste låta vara, som barnet tappar leksaken, då det somnar? Också han försöker leka det evigas lek — i stoftet, medelst förgängliga ting, som när barnen bygger ladugårdar av barkbitar. Han har en

Tillvaron gör allt för att röja

TIDEVARVET

N:r 51-52: 1928.

Vår ledande artikel, *Hela samhället består icke av annat*, är hämtad ur C. J. L. Almqvists berättelse *Columbine*.

Också i Finlands huvudstad ha stadsfullmäktigeval ägt rum. En av Tidevarvets medarbetare har däriifrån sänt oss en artikel, *Kampen om Helsingfors*.

Om Gandhis självbiografi skriver Elin Wägnér.

Äktenskapets omdaning, dr. Poul Bjerres nyligen utkomna bok, anmäles av Clara Wigforss.

Jeanna Oterdahl har för Tidevarvet skrivit sin vackra dikt *Till en romersk dam*.

Nr. 51 och 52 av Tidevarvet äro sammanslagna till ett. Nästa nr. — det första för år 1929 — kommer alltså prenumeranterna tillhanda först den 5 jan.

Julafton och nyårsafton äro reaktion och expedition stängda. Under veckan mellan jul och nyår hålles öppet vardagar endast mellan kl. 10—1.

Efter dessa torra meddelanden ber Tidevarvet att få önska sina läsare och medarbetare en god jul, »saftig och vid och rik och lycklig» och ber få uttala ett väl mött på det nya året.

Forts. å sid. 5

TIDEVARVET

Utkommer varje helgfri lördag.
Slussplan 1-3, 2 tr., Stockholm.

UTGIVARE:

Ada Nilsson.

REDAKTIONSKOMMITTÉ:

Elin Wagner.

Elisabeth Tamm.

Honorine Hermelin.

REDAKTIONSSSEKRETERARE:

Carin Hermelin.

Mottagningstid 10-12.

Telefon Norr 4842.

EXPEDITION:

Telefon Norr 28243.

Kontorstid kl. 10-12 f. m., 1-4 e. m.

PRENUMERATIONSPRIS:

För helår kr. 6,-, halvår kr. 3,50,

kvartal kr. 2,- Lösnummer 15 öre.

ANNONSPRIS:

I text 20 öre

per millimeter.

Textsida eller särskilt begärd plats 25 öre

Stockholm 1928

Wahlstedts Tryckeri Aktiebolag

Storgatan 22

Mathilda Staël von Holstein

Ledamot av Sveriges Advokatsamfund.
Malmorgsgatan 3, Stockholm.

Telefon 288, 289.

Familjerätt. Hyresärenden. Testa-
menten. Bouppteckningar. Förfråg-
ningar från landsorten besvaras om-
gående.

EVA ANDÉNS Advokatbyrå

Inneh.: Eva Andén. Ledamot av Sveriges

Advokatsamfund.

Herkulesgatan 14. Tel. 7575-7576.

f. d. La Vattugatan.

STOCKHOLM.

SPECIALITET: Familje- och arvsaker,

Boutredningar och testamenten,

förvaltningsuppdrag.

Aven skriftliga förfrågningar.

Advokat Hugo Lindberg

Ledamot av Sveriges Advokatsamfund.

Kungsgatan 6, 6 tr. Hiss. Stockholm.

Tel. 14799. 2424

TANDLÄKARE

Tandläkare

Carl Gustav Ageman

Karlavägen 70

(Hörnet av Skepparegatan)

Mottagn.-tid enl. överensk. Tel. 77035

Medl. av Sthlms tandläkarförening

Tandläkare

NILS GEJROT

Medlem av Sthlms tandläkarfören.

Hornsgatan 54, 5 tr.

Mottagn.enl. överensk. S. 35898

Tandläkare

GRETA JOHANSSON

St Eriksgatan 102 Tel. 84022

Mottagningstid enl. överenskommelse.

Medlem av Sthlms Tandläkarförening

Tandläkare

Alma Österlund

Medlem av Stockholms Tandläkarfören.

Adolf Fredriks Kyrkogata 5-7,

Stockholm Tel. 4142

Rådfrågningstid: Vardagar 1-1/2

Andra tider enl. överenskommelse.

Gymnastikdräkter

av trikå till alla åldrar, av tyg på beställ-
ning. Stort lager av N. F. K. livstycket
för barn och vuxna.

Promenadskodon bredare o. smalare med

och utan klack, finnes och kan beställas i

Anna Ahlströms Manufaktur

och Kortvaruaffär,

Götgatan 95. Tel. Sö. 31184.

Så ledigt skall tårna ligga i skon.

Hemmets
ekonomitillvaratages bäst
genom inköp i

kooperativa

butiker

Dmitrij
Meresjkowski:Gudarnas
födelse

5.50

BONNIERS

Thufvessons Blomsterhandel

GÖTGAN 16

STOCKHOLM

Förstklassiga blomsterarbeten

Telefoner: S 33669, S 289

Olga Elmdahl

Modemagasin

Kungsgatan 53. Tel. 10851

STOCKHOLM.

Homeopatiska

Självläkaren

av Klara Fransén.

Ny upplaga (7-8 tusendet). Första
svenska originalarbete byggt på egna
erfarenheter. Förord av Läkare, Fås
å S. F. s V. H. Byrå. Sibyllegatan 36
Stockholm.

Pris 6 kr.

Utgiven av

Svenska Föreningen

för vetenskaplig homeopati.

Svenska Eldbegängelse

Föreningen

Norrholmstorg 2 A¹¹ - Stockholm

Öppen 10-4, lördags- o. helgdags-

aftnar 10-2

Tel. Norr 2200 för eldbegängelser

Norr 2280 medlemnsanmäl.

Avgift 10 kr. en gång för alla,

för begravningsförsäkrad 5 kr.

Krematorier i Stockholm, Göteborg, Örebro

och Helsingborg.

Engelbrekts

Sjuksköterskebyrå

ansk. ex. sjuksköterskor och enk-

lare, även barnsköterskor.

Vallhallaväg. 18¹¹, 86181, N. 24113Hela samhället
består icke av annat

Antag att på en ort bo tio perso-
ner tillsammans, ibland vilka en per-
son genom karaktär, hjärta och kun-
skaper utgör den ledande anden. Hela
samhället består icke av annat,
än sådana smärre eller större cirklar,
i vilka alltid någon viss person-
lighet är medelpunkten för de öv-
rigas tillit, kärlek och förtroende.

Antag vidare, att där på orten
älskar man att läsa. Alla de tio fam-
iljerna — tillsammans väl ett
hundrade personer — roa sig med
dagens modeprodukt i litteraturen.
Men den där ene, ensamme personen
läser dessutom även något annat,
som han tycker innefatta och med-
dela en ädlare själsnjutning, en red-
barare odling.

Således har den förra lekturen där
på orten hundra läsare och den se-
nare blott en, vilket till siffran be-
tyder, att denna har hundrade gång-
er mindre inflytelse. Vad händer?
De ett hundrade, som läsa, äro mer
eller mindre livliga under sin läs-
ning, förargas, skratta, svärja, grä-
ta, allt efter som deras lektyr uttryc-
ker sin egen förargelse, sitt leende,
sina förbannelser eller sin sorg. Se-
dermera äta de etthundrade, dricka,
putsas sig eller kläda av sig, sova,
glömma, drömma. Följande dagen,
likaså. Ännu en dag, likaledes.

Men den där ene personen, vilken
ej var så tillgänglig för intryck, be-
höll och gömde likväl vad han fann
förräffligt — någon sida, någon
rad, något ord, som slog an hans
själs bästa sträng. Vad händer vi-
lare? Det blir frågan om de tusen
saker, som förefalla under den
männliga levnaden, om förhållan-
den folk emellan i det samhälle, som
rör sig och handlar. Här är det
som personen gäller, och nu är det
som den enstaka sidan, den raden,
det ordet, vilket ägde värde och
kraft nog att av den enstaka personen
älskas, gömmas, aktas — icke blott
verkar på honom, men genom honom
på de hundrade — som aldrig sett
sidan, där ordet stod, och ej känner
namnet på flygskriften, som förde
ut det i världen.

Hur går det då omsider med in-
flytelsen? Vem har den verkliga
övervikten? Det kan hända, att de
först omtalade hundrade lästa bladen
gälla blott som ett, och att det
ena — eller ett par ord i det ena —
tar vikt som hundrade, som tusen.
Det händer så emellanåt.

Jag skall nu gå ifrån exemplet
till tillämpningen — det är även så
med Dygdens röst, och det är mitt
exempels tillämpning. Denna röst
tyckes vara undertryckt av det all-
männa sorlet, av salongernas lätta
skämt och av gatsedernas hån. Å —
det gör ingenting! Dygdens ton har
en volym, som ingen förstär och inge-
nen emotstår. Dess varma, klara röst
är den enda, som i djupet av sam-
hällets själ höres och gör sig gäl-
lande.

Till tjänst för dem, som ännu icke
verkställt sin prenumeration för
1929, medföljer även detta nummer
en giroblankett. De många, vars pre-
numeration vi redan haft glädjen
mottaga, ombedas att låta blanketten
gå vidare till någon av sina vänner
och bekanta, som möjligen är hägad
att bli Tidevarvsprenumerant.

Uppskjut ej prenumerationen!

Glöm ej presentkortet!

Kampen om
Helsingfors

Stadsfullmäktigvalen för Helsing-
fors äro vart tredje år återkomman-
de och som det tyckes allt starkare
politiska stimulantia. I en nyligen
publicerad artikel har Annie Furu-
hjelms påpekats, hur slött den all-
männa opinionen i Finland reagerar,
då det inte gäller politik. Men
då vakna lidelserna med en snabbhet
och styrka, som förvånar.

Under hösten ha andrakammarva-
len i Sverige och fullmäktigvalen
för Oslo tilldragit sig uppmärksam-
het även hos oss, till en del på grund
av kvinnornas hållning vid dessa
val. Såväl i Sverige som i Norge
tyckas kvinnorna tvungits att gå
fram enligt alltmot betonade kvin-
nolinjer. Orsaken: männens inom
alla partiers undanskjutande av
kvinnligt medarbetarskap. Hittills
ha dessa listor icke fått igenom sina
kandidater, men det förefaller, som
stode bakom dem ett icke ringa
resolvt och en bestämd, levande och
ortad samt uppoffrande vilja till
fortsättning.

Vad visa stadsfullmäktigvalen för

Finlands huvudstad?

Valen som sådana beteckna en
v ä n s t e r f ö r s k j u t n i n g
över hela den borgerliga linjen, det
svenska borgerliga valförbundet för-
lorade sålunda ett mandat, finsk-
språkigt höger två, varemot finsk-
språkigt framstegsparti, liksom so-
cialdemokrater och kommunister
vunno var sitt mandat.

Svenska valförbundet bestod vid
dessa val av Svenska Folkpartiet i
valförbundet med Svenska borgerliga
vänsterns fraktion. Svenska Folk-
partiet gick till valen med icke färre
än tio listor, vilket betecknade en
glädjande nyansrikedom och balans
inom partiet samt en strävan till ut-
veckling till det verkliga folkparti,
varom Axel Lille drömde på sin tid.
Svenska borgerliga vänstern fick
ett mandat av Svenska folkpartiet.
Att icke flera mandat gled över be-
roddes antagligen på mångfalden av
listor, som lät de breda lagren av
finlandssvenskarna i huvudstaden
bli representerade inom folkpartiet
i högre grad än måhända tidigare.
Därtill hade folkpartiet att uppvisa
en ny nyans inom sin ram, listan
som bar freds- och nykterhetssträ-
vanden öppet på sitt program. Den-
na lista inkom såsom den femte i
ordningen med nära 1900 röster och
fick in en manlig och en kvinnlig
kandidat.

Finlands Svenska Kvinnoförbund,
ehuru i övrigt självständigt, har i
sin politiska åsikt ställt sig på
Svenska Folkpartiets grund. Efter
en del nedslående erfarenheter av
partiets valtekniska placering av
kvinnliga kandidater, har förbun-
dets Helsingforsfilialer vid de se-
naste årens kommunala val gått
fram med egen lista, omfattande
såväl kvinnliga som manliga kandi-
dater. Denna lista erhöi över 2,800
röster och fick in de båda kvinnliga
kandidaterna plus en manlig.

Svenska valförbundet fick såsom
helhet in 22 representanter i stadens
ledning, därav tre kvinnor, bokföra-
ren Bertha Tabelle, arkitekt Signe
Lagerborg Stenius (kvinnoförbun-
dets lista) samt fru Märta Schulz-
Cajander (listan för fred och nyk-
terhet).

Finskpråkigt höger, samlingspar-
tiet, fick in 9 kandidater. Den
hade uppvisat en ren kvinnolista, vi-
dare hade två kvinnliga kandidater
låt nominera sig på andra listor.
Vald blev dr. Tekla Hultin såsom
första namn på den rena kvinnolistan
som för övrigt drog över 1300
röster.

Finskpråkigt framstegsparti
kommer att besätta 5 platser, därav
vikas två för dess kvinnliga repre-
sentanter, lärarinnorna Mandi Hanu-
la och Paula af Heurlin.

Socialdemokraterna inkommo med
13 representanter (av dessa två fin-
landssvenskar), varav endast en
kvinnlig kandidat, Hilja Seppälä.

Kommunisterna blevo 10 (en fin-
landssvensk), därav två kvinnor,
Sandra Lohtinen och Fiina Pietikäi-
nen.

Under perioden 1929-1931 kom

ma stadsfullmäktige i Helsingfors

alltså att ha följande sammansätt-

ning: Svenska valförbundet 22 plat-

Tjänstemännens
sjukledighet

Av den undersökning angående
tjänstemännens ledighet, som stats-
revisorerna företagit vid olika verk,
fråmgår att de kvinnliga tjänste-
männens sammanlagda sjukledighet
under år 1927 varit avsevärt längre
än de manligas.

Undersökningen omfattar 3713
tjänstemän, 39 procent av männen
åtnjoto under 1927 sjukledighet mo-
65 procent av kvinnorna. Antalet
sjukdagar var i medeltal på varje
man 12,1 och på varje kvinna 24,6.
För övrigt varierar sjukdomsfrekven-
sen betydligt för de olika verken. I
pensionsstyrelsen är den t. ex. högre
för män än för kvinnor, resp. 20,6
och 15,4 procent. Vid rikets allmän-
na kartverk är den 7,7 för män och
75,5 för kvinnor. Här måtte särskil-
da omständigheter föreligga.

Statsrevisorerna vilja inte uttala
sig närmare om dessa svåra frågor,
men de framhålla att resultatet av
den avslutade undersökningen inte
bör glömmas bort vid den allmänna
revision av gällande avlösningsregle-
menten, som igångsatts.

Den högre kvinnliga sjukledig-
heten är förut känd i verkställda ut-
redningar. Här ligger delvis förklar-
ningen till kvinnornas placering i
lägre lönegrader.

Men man måste komma ihåg att
sjukligheten är något individuellt,
och att detta gäller kvinnor likväl
som män. Det är därför orimligt att
en hel grupp skall bära följden i
form av lägre lönegrad, av några en-
skilda individers sjukdom.

Det är mycket beklagligt för dem
som drabbas av sjukdomen. Men ett
individuellt löneavdrag vore en mera
logisk åtgärd än en allmän, oför-
delaktig löneplacering.

Man vet precis vilka som varit sju-
ka under arbetsåret. De manliga
tjänstemännens genomsnittliga
sjukledighet vore en god utgångs-
punkt för beräkningen och avdraget
borde ske efter det adderade antalet
sjuklediga dagar.

När statsrevisorerna antaga, att
skillnaden mellan männens och kvin-
nornas ledighet möjligen beror på
större eller mindre fysisk och psy-
kisk motståndskraft, möjligen också
på större eller mindre lämplighet
för tjänstgöringen ifråga, skulle
man också kunna påpeka en möjli-
gen förefintlig okynnessjuklighet.
För den finns ingen ursäkt. Den sa-
ken måste de kvinnliga tjänstemä-
nen på allvar ta i egna händer. Den
stora betydelsen av ansvar och soli-
daritet med kåren på denna punkt
ligger verkligen alltför synlig för
att behöva påvisas.

Tidevarvet återkommer till frågan.

ser, Socialdemokratiska partiet 13
platser, Kommunistiska partigrup-
pen 10 platser, Finsk höger, samlings-
partiet, 9 platser, Finsk fram-
stegsparti 5 platser; Summa 59
mandat, av vilka kvinnorna besätta
9.

"Finländska".

Känner Ni till

Bokhandeln Studio?

Norrländsgatan 30, Stockholm

Tel. 27 00

Den vill vara en specialbokhand-
del för nya ideella strömningar i
tiden. Hittills har den särskilt
specialiserat sig på:

Psykisk forskning

New Thought

Österländsk filosofi och Yoga

Frimureri /särskilt det s. k.

Samfrimureriet, som

lämnar kvinnor till-

träde/.

Astrologi

Mystik

Ockultism m. m.

Rikhaltig katalog sändes på

begäran. Gör ett besök!

TILL EN ROMERSK DAM

Av JEANNA OTERDAHL

DET HÄNDER STUNDOM, DÄR MAN STRÄVAR FRAM
PÅ SLITSAM VÄG I SLITNA VARDAGSKLÄDER,
MED SKOR OCH SINNE GRÅ AV VARDAGSDAMM,
ATT UR EN PLÖTSLIGT ÖPPNAD DÖRR DÄR TRÄDER
ENS STACKARS JAG TILLMÖTES EN GESTALT,
TILL SYNES KANSKE OKÄND, MEN DOCK GENAST
I RESNING, MINSPEL, BLICK, KORT SAGT I ALLT
SÅ VÄLBEKANT, SOM SÄGS I GÅR MAN SENAST.

SÅ MÖTTES VI EN HÖSTDAG, ÄDLA DAM,
I GAMMAL, GYLNE MARMOR STOD DU FÖR MIG.
SEN LIVETS RYTM OCH PULSENS DU FÖRNAM
HA NITTON SEKLER VISSNAT. MEN DU RÖR MIG
SOM EN SOM LEVAT SAMMA LIV SOM JAG,
SOM JAG DU MÖDATS OCH SOM JAG DU FRAGAT.
DET LIDANDE SOM MÄRKER DINA DRAG,
HAR TUSEN KVINNORS MÄTT TILL BRÄDDEN RÄGAT.

SÅ HA VI BURIT I VÅR ÖPPNA HAND
DENSAMMA FRÄTANDE OCH DYRA LÅGA,
SÅ HA VI ÖVER KLOTETS ALLA LAND
OÄNDLIGT TÄNJT PÅ HOPPETS SEGA TÅGA.
BLOTT ALLTFÖR MÅNGA TRAMPATS OCH FÖRGÄTT,
MEN NÅGRA LIKSOM DU HA KOMMIT RAKA
OCH FLÄRDFRITT LUGNA BÄRANDE SIN LOTT
SMÄRTFYLLDA SKÅL UR TUNGA NÄTTERS VAKA,
MED BLICK SOM NYSS AV TÄRARS SÄLTA SKYMD
HAR KLARNAD ÖPPNATS FÖR EN VIDGAD RYMD.

DU STÅR DÄR NAMNLÖS I EN KLASSISK SAL
BLAND HUNDRA SKEPTISKT FINA ROMARBYSTER.
SÅ OSÄRBAR, SÅ FJÄRRAN OCH SÅ SVAL
OCH DOCK SÅ NÄRA MIG, SOM VÄN OCH SYSTER.
EN STUND ÄNNU, OCH INTET SPÅR ÄR KVAR
AV OSS, SOM DELA NUETS LIV OCH ANDAS
MINUTENS LUFT. DET ARMA STOFT OSS BAR
MED ANDRAS STOFT I MODER JORDEN BLANDAS.
MEN DU I GYLNE RÖ SKALL LEVA ÄN
MED SAMMA VEMOD I DE LUGNA DRAGEN.
KANSKE, NÄR SEKLER GÅTT, INFÖR DIG, VÄN,
EN KVINNA STANNAR, TÄRÖGD OCH BÉTAGEN.
»SÅ KAN MAN LEVA ALLTSÅ, ATT ENS SJÄL
GÅR FRÄLSAD UT UR MYCKET TUNGA ÖDEN.»
MED TACK TILL DEN SOM SÅ GJORT HENNE VÄL,
SKALL HON GÅ TRÖSTAD VIDARE MOT DÖDEN.

*

Sådant är för lättvindigt

Folkets Dagblad Politiken behandlade nyligen i en ledare pacifismen. Av artikeln framgick att all fredsagitation är av ondo och endast inbördeskrigets budkavlar effektiva i kampen mot krigslandet.

Att tidningen är misstrogen mot den officiellt legaliserade pacifismen väcker ingen undran om man betänker att Amerika, som ju lancerat och undertecknat Kelloggspakten, i år anslagit 350 miljoner till försvaret. Men krigshets är krigshets.

Väldiga makter brottas i världen. Våld, pengar, lyx, hunger och människovärde äro i strid med varandra. Av allt att döma är miljardismen på väg att taga all makt, oavsett nationer, fanor och raser.

I strid med ett dylikt monstret, som har alla fördelar men långt ifrån alla chanser på sin sida, hjälper ingenting så uråldrigt, klumpigt och vidrigt som knyt-nävs-kamp och bösskott.

Alla de som ha en tanke på mänsklighetens fortbestånd ena sig om smidigare vapen och fostra sig under tiden värdiga en seger.

I en social kultur- och brödrevolution bör varken millionären, kungen eller grevinnan halshuggas. Dylikt är för lättvindigt och kommer med bakslag.

Mätte vilja till fred flamma upp hos var och en och må fredspropaganda från alla läger nå in i de mörkaste hörn.

M o a.

Gandhis självbiografi av Elin Wägner

Mahatma Gandhi, Indiens store man, fyller 1929 sextio år. Han har ett liv i försakelse, fastor, otroligt arbete och förkrossande ansvar bakom sig. Hans själs hölje är tunnslitet och uttjänt. Hur länge skall det hålla kvar hans ande? Man är andlöst rädd om en sådan eld i världen, ett sådant kraftcentrum i Indiens passiva människohav, i hela världens passiva människohav. Men när man läser hans självbiografi, har man den känslan att genom den åtminstone något av Gandhis själ är fångad i timligheten och skall tala från denna boks blad, även sedan han själv lagt bort verktygen, och de som minnas honom personligen äro borta.

Den första delen av hans levnadsteckning föreligger nu på engelska och en verkligt god engelska, vilket inte alltid brukar vara fallet med hans artiklar. Det är en bildad engelsk dam, som helt gått in för Gandhis och Indiens tjänst, som översett densamma. Levnadsteckningen sträcker sig fram till sekelskiftet och slutar medan han står mitt i kampen för de indiska immigranterna i Sydafrika. De märklige och största partierna av hans liv återstå alltså ännu: segern i Sydafrika och den stora kampen i moderlandet Indien, som ännu pågår.

Han berättar själv att en from hindu avrätt honom från att skriva denna bok. Sådant är västerländsk sed, man har aldrig hört talas om en österlänning som skrivit sina memoarer. Man är glad att han icke lyssnade till det välment rådet. Ty med denna självbiografi av en österlänning få vi västerlänningar ett sällsynt tillfälle att se hur problemet österlandet contra västerlandet ter sig ut från den orientaliska sidan. Under hela sitt liv har ju Gandhi varit sysselsatt med en uppgörelse med västerlandet, inte bara med den världsliga makt det representerar utan också med den andliga makt, den livsgestaltande makt, det utövar. Ingen av Österlandets andra stora ledande män — det tycks vara österlandet som har de stora inspirerande karaktärerna under denna epok — vare sig Sunyatsen, Mustafa Kemal Pascha eller den nye shahen av Persien ha med en sådan sublim och absurd djärighet som Gandhi tagit avstånd från Västerlandet. Han samlar i sin person all den lidelsefulla vägran att europeiseras, att amerikaniseras som ännu finnes i världen. Att undersö-

ka i vad mån han dock genom omgånge och inriktning på sitt lands behärskare är subtilt påverkad av det väsen han står emot, vore en intressant undersökning, uppgift för en raspsykolog.

Gandhi är ju en kontemplativ och religiös natur men samtidigt en handlingens man och om också hans politik ter sig fantastisk för våra begrepp, är han dock en man som står mitt i och påverkar det politiska livet, icke en världsfrånvänd sadu.

Den oförberedde läsarens första intryck av denna bok måste emellertid bli att ett oerhört avstånd skiljer honom från Gandhi och hans värld. Redan på de första sidorna av barndomshistorien skall han möta en sådan historia som följande: regntiden i Indien varar fyra månader. Under denna tid visar sig solen sällan och flyktigt. Hans mors vars titel på svenska skulle vara statsrådinnna, har avgivit ett löfte att under denna tid icke äta annat än de dagar då hon skådar solen. Småsyskonen Gandhis stora intresse blir därför att vakta solen och genast göra modern uppmärksam på dess förekomst. Mamma, mamma, nu skiner solen! Hinner då modern inte ut i dörren, förr än solen gått i moln igen, heter det: var inte ledsna, små barn, det var inte Guds vilja att jag skulle få någon mat i dag, varpå hon återgår till sina sysslor. Vilken underbar, oss omätligt främmande föreställningsvärld, ligger inte bakom en sådan historia, vilka egendomliga föreställningar om det mänskliga sambandet med årstider och universum! Men Gandhi fick som liten på detta sätt i sig inpräntat ett exempel på självbehärskning, obrottsligt hållande av löften och vördnad för religionen.

Ett annat sällsamt avsnitt av hans barndomshistoria är hans tidiga äktenskap. Han blev bortgift vid 13 års ålder med sin nuvarande hustru. Då hade han redan varit förlovad med tre små flickor som dött. Det är i förbigående sagt ett mysterium hur varelserna av kvinnokön kunna räcka till för det livliga behovet i Indien, där man samtidigt får fram så världslost med dem. Förlovingarna hade bara varit en sak mellan familjerna, men giftermålet blev verklighet. Trettonåringen som icke förbundit med giftermålet något annat än nöjet att få en främmande flicka att leka med, blev kort före ceremonien samtidigt med den lilla barnbruden, grundligt instrue-

rad i äktenskapets hemligheter. Han tillhåller att följa instruktionen. Och minnet av tidigare liv, säger han, gjorde också att han begrep vad den främmande flickan skulle kunna brukas till. Han skildrar hur efter den första skygghetens övervinande den slumrande samliga lusten vaknade och talar med bitvis skamkänsla om de följande åren, då han på skolbanken längade efter hustrun och natten. Hade hustrun icke då och då hämtats hem till sitt föräldrahem för längre perioder, hade de båda två gått under av missbruk, säger han. Dessa tidiga erfarenheter och framför allt hans senare syn på dem, som givetvis är västerländskt påverkad, måste man känna till för att förstå hela hans hållning till kvinnan och det sexuella problemet. Samliv mellan man och kvinna får icke förekomma annat än som medel för att få efterkommande, det är hans reaktion mot barndomsminnena. Men han menar icke som de medeltida asketerna att man skall sky kvinnan för att bli herre över frestelsen. Man och hustru skola leva samman, men båda som celibatärer. Det har han själv genomfört nu över tjugo år. Till en början var hans motiv det, att han i sitt oroliga, utsatta liv icke kunde ta ansvaret för alltför många barn. Sedan har askesen genom den exercis den innebär blivit ett medel till vinnande av moralisk kraft och andlig klarsyn. Gandhi är icke kvinnofiendlig eller kvinnoföraktande, han har en i många fall fördomsfri syn på kvinnan. Han vill hennes höjande, och han beklagar djupt att hans fysiska upptagenhet av hustrun hindrade honom från att se till hennes intellektuella uppfostan.

Sida vid sida med hans kamp för den sexuella återhållsamheten, går också hans bemödanden att finna en dietform som gör den möjlig, och ändå behåller och bygger upp arbetskraften. Han var av uppfostran och religion sträng vegetarian, men kamrater lurade honom att äta kött, emedan ungdomarna trodde att i köttätandet satt hemligheten med engelsmännen överlägsenhet! Gandhi hemföll en kort tid åt detta bruk, det var den tid då familjehemmets traditioner

Naturlig sömn kan återvinnas genom en kort tids regelbundet bruk av Instantine, oskadlig, nervlugnande pastill; medför ej »vanebruk», Säljas å apotek.

VI STÅ TILL TJÄNST

Antikvariat

De böcker Ni söker finner Ni säkert i **Ebba Aspingtons** Antikvariat-Bokhandel
Drottninggatan 87 Sveavägen 52
Tel: 83008, N 11816 N 9652
Obs! Bikt urval för Folk- och skolbibliotek
Filia! Södertälje tel. 229. Turistrabatt lämnas

Damväskor

"VÄSKAN" finnes
Kungsgatan 23 - Tel. 14412, N. 2113
Största lager av Damväskor o. Resefekter
Provväskor, Provkokertar, Automobilkofertar
Reparationer utföras Egena fabriker

Foto-Ateljé

Tappersons Fotografiatelje
Östermalmstorg 5, 1 tr.
(Nya huset) Tel. Östermalm 9395

Rekommenderas

Fotomagasin

HOLLINGER'S
FOTOMAGASIN
38 Malmskillnadsgatan 38
Stockholm Tel. Norr 106

Hemslöjd

Skandinavisk Konstslöjd-försäljning
Engelbrektsg. 3 (Tryggs hus)
Stockholm. — Tel. N 743
(Grundad 1896)

Nationaldräkter, Hemslöjdsvävnader, Handarbeten, Träarbeten och Handarbetsmaterialier

Högfrekvensapparater

SKÖT EDER HÄLSA
med violetta strålar
medelst
FELMOR-apparaterna.
Begär broschyr från
A-B. Nickels & Todsen, Stockholm 16

Juvelerare

C. G. RÅSTRÖM
Juvelerare
St Eriksgatan 100
Telefon 87820
Guld — Silver — Juveler

Korsetter

Twilfit Nybrogatan 11
Telefon 758 53, 758 54
Stockholms största specialaffär för:
Korsetter o. Brösthållare
Priser enastående låga

Musikhandeln

Östermalmstorg 4
rekommenderar sina 1:a Pianinon.
stor sortering av grammofofoner o.
skivor, stränginstrument med tillbehör.
Tel. 76710,
Vördsamt Carl Rahm

Optik

Vetensk. Ögonundersökn. av Dipl.-Optiker

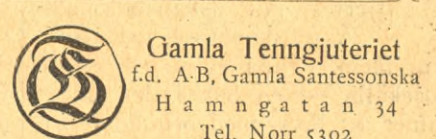
Sjukvårdsaffär

Det bästa inköpsställe av färg, kemikalier och sjukvårdsartiklar.
G. ENGSTRÖM
Färg- och Kemikalieaffär.
Tomtebogatan 35 Tel. Vasa 4293

Strumpor

Letterstedt
STRUMPSPECIALISTER
Drottninggatan 21, Stockholm

Tenn

HAMRAT och MATT TENN

Textil

Sancta Birgittaskolan
Birger Jarlsgatan 20, Stockholm
Telefon 14108
Gulmedalj i Paris 1925
TEXTILARBETEN
för hemmet och klädedräkten

Vilostolar

BEKVÄMA VILSTOLAR
Ett flertal modeller, med tyg enligt kundens egen smak, till olika priser Tel N 11133
Förstklassig tillverkning
WENZELL, Mäster Samuelsgatan 10

Internationella Kvinnoförbundet för FRED och FRIHET

Femte upplysningskurs, Malmö—Lund, 1929,

behandlande utfört och pågående arbete för
internationell och social fred.

I MALMÖ den 8—10 och i LUND den 11—12 JANUARI
Kursavgift 5 kr. (Malmö 3 kr., Lund 2 kr.) **Aftonmöten och samkväm**
Anmälningar och upplysningar å Internationella Kvinnoförbundets
för Fred och Frihet byrå, David Bagaresgata 9—11, Stockholm.

ännu icke blivit levande övertygelse för honom, och då han sneglade en smula åt utlänningarna och apterade en del av deras vanor. Men han bröt snart med köttätandet som närmast bedrevs som hemlig last och blev allt strängare och strängare. — Det finns gränser för vad man kan tillåta sig för att rädda livet, säger han, när en läkare ordinerar hans sjuke son ett ägg. Genom att länge leva på frukt och nötter och genom många fastor, har han förvärvat en utomordentligt skärpt känslighet för retmedel. När han av hälsoskäl tvangs att ta till mjölk, verkade den som stimulans på honom, som alkohol på en västerlänning, och gjorde t. o. m. celibatets uthärdande till en viss svårighet.

Diäten var överhuvud det som beredde Gandhi största svårigheten under hans studieår i England. Vegetarianismen var då en lära som gripit några få, och dessa få betraktades som litet underliga figurer. Den arme Gandhi hade ytterligt svårt att uppehålla livet, tills han slöt sig till vegetarianerna som en trosfrände. Det är ganska tröstande och lärorikt att tänka på att vegetarianismen och fastandet nu predikas från hustaken av de officiella hygieniska myndigheterna i England.

I England tyckes Gandhi ha blivit väl behandlad, även om studiemetoder och studiematerial voro litet svåra att komma tillrätta med. Han erfar inga förödmjukelser på grund av sin ras, de återstår när han senare kommer i konflikt med engelska intressen. Han tror alltså att om Indien är lojalt mot England, skall det få större självstyrelse och drömer icke om annat än att Indiens framtid skall levas i imperiets hägn. Människan Gandhi, sådan han se-

dan skulle framgå ur livets strider, är ännu vid återkomsten från England icke färdig. Hans erfarenhet och kunskaper äro icke nog stora, han lyckas dåligt som advokat. Hans rättroghet och hans övningar äro ännu blott frukter av hans goda uppfostran. Han kände icke Gud, trodde ej på honom, och i Indiens väldiga religiösa litteratur var han icke bevandrad. Han hade en enda ledtråd, han ville söka sanningen och sedan vara trofast mot den i enlighet med det ljus han vunnit.

I England läste han för första gången bibeln. Förut hade han icke kunnat tåla kristendomen av patriotiska skäl. Nu fann han i bergspredikan ord som gingo honom direkt till hjärtat. Där fann han Ahimsä, kärleken till allt levande, på ett annat språk, i en annan religion. Återlösningsläran däremot kunde han icke acceptera, hur än hans engelska vänner övertalade honom. När de sade: tänk hur hemfallen ni är åt oro, medan vi ha frid, så svarade han: Jag söker icke återlösning från konsekvenserna av min synd. Jag söker återlösning från synden själva, ja från varje tanke på synden. Jag finner mig i min oro, tills jag nått detta mål.

Här kommer fram en glimt av den hårda, mot sig själv obönhörligt hårda manlighet, som är Gandhis kännetecken bredvid mildheten och ödmjukheten. Mitt i frestelsernas värld skall han lära sig att behärska frestelsen, ja förnta den.

Det är ett oerhört vanligt, men icke dess mindre dumt misstag att kalla anföraren för den vapenlösa kampen i Indien vek och blid i jämförelse med den västerländska ledartypen. Dess manhaftighet är i stället barnslig och ofarlig, bredvid den obevklighet, gömd i ödmjukhet, den

Längs Horisonten

EN PROTEST

Attiotre lärjungar vid en av Frankrikes högre läroanstalter (Ecole Normale Supérieure) ha i en skrivelse till undervisningsministern anhållit om befrielse från den obligatoriska reservofficersutbildningen. Dessa lärjungar utgöra ungefär hälften av det antal som undervisas vid skolan.

Vid denna liksom vid vissa andra högre skolor få eleverna i stället för vanlig militärtjänst genomgå en tvåårig officersutbildning efter vilken de bli underlöjtnanter i reserven.

De elever som undertecknat skrivelsen be om befrielse från detta "privilegium" samt om tillåtelse att, om de önska, göra sin militärtjänst som menige man liksom andra medborgare. De motivera sin anhållan med att det är ett övergrepp på samvetsfriheten att tvinga en ung man att biträda och stödja ett system som han ogillar, medan en vanlig soldat visserligen av lagen tvingad att även med protest böja sig under detta system, åtminstone inte har något ansvar för det.

Det är ett glädjande tecken på reaktion mot den chauvinistiska anda, som under flera år utmärkt de yngre intellektuella i Frankrike, säger den engelska tidningen The Nation om denna händelse. Chauvinismen fick ett starkt uppsving redan några år före kriget, och det är första gången sedan Dreyfusaffären som ett så stort antal elever vid den omskrivna skolan så klart bevisat sin antimilitaristiska ståndpunkt. Skrivelsen är i själva verket ett manifest emot obligatorisk militärtjänst.

Som man kunde vänta svarade undervisningsministern nekande på petitionen. Han skickade sitt svar till

omutlighet och det förakt för lidandet, som hos Gandhi närmar sig omänskligt.

När Gandhi reste över till Sydafrika i ett juridiskt uppdrag var han en okänd, föga imponerande personlighet. Men han bar med sig, när han ovetande reste sin stora uppgift i möte, sin okuvlighet i sökandet av sanningen, sin absoluta hänsynslöshet mot det egna jagets krav på bekvämlighet, njutning, framgång.

Gandhi är outömlig. Denna artikel är redan för lång. Skildringen av hans stora möte med rasproblemet och hans utexperimenterande av den vapenlösa kampen måste stå över till ett följande nummer.

rektorn för akademien i Paris, påpekade att undertecknarna av skrivelsen begått ett fel, då de sänt den direkt till honom själv och förklarade att han räknade på att universitetets auktoriteter skulle göra ett slut på saken.

Tidningarna på högernsida voro inte nöjda med detta utan slungade sina vildaste anklagelser såväl mot de unga undertecknarna av denna skrivelse "impregnerad med sovietism", som mot de lärare, vilkas inflytande anses ha bidragit till de omstörtande tendenser, vilka visat sig i skolan.

Sextioen av undertecknarna blevo genom hård påtryckning nödgade att ta tillbaka sina namn under förklaring att de missförstått skrivelsens innehåll. Deras formella underkastelse är dock intet tecken på att de ändrat mening. De tjugutva som motsatt angreppen äro värda all heder för sitt mod.

*

RATIONALISERING

Österrikes regering avslög för en tid sedan de krav på löneförhöjning, som framställdes av tjänstemännen. För att tvärsigenom de förvirrade politiska förhållandena genomdriva dessa krav, tillgrepo tjänstemännen sabotage.

Med en enastående enighet har sabotaget genomförts vid såväl post som telegraf och telefon. Det märkliga är att tillvägagångssättet är fullt lagligt, då det består i att man minutöst följer föreskrifterna i de reglementen, som gälla för verken. Ingen arbetsnedläggelse, ingen försummelse, endast ett noggrant aktgivande på alla paragrafer.

Det omtalas att effekten varit kolossal. Första dagen hade en halv miljon brev samlats på huvudposten. Efter några dagar uppgick de icke expedierade brevens antal till flera miljoner och ett 20-tal vagnar med avgående post, som inte hunnit sorteras stodo kvar på posten. Också telegram och telefonsamtal försenades och försvårades.

Finansministern har trots allt förklarat att regeringen omöjligt kan frångå sitt första erbjudande om en löneförhöjning på 30 procent av en månadslön.

Tidevarvet som länge förgäves väntat viktiga brev från Wien, hoppas få återkomma till saken efter personligt sammanträffande med några av våra vänner därifrån.

*

»SYNNERLIGEN TILLFREDS-STÄLLANDE»

I Danmark har en ny försökskanon utprovats, som är avsedd till försvar mot luftangrepp. Det är en gaskanon på en och en halv meters längd, med vilken man kan utskjuta gaser med en hastighet av omkring 360 km. i timmen. Den snabbaste flygmaskinsjagare när inte över 300 km.

Gasen utslungas i ringar, som så småningom upplöses och bedöva allt i sin väg. Den sammanpressade gasringen verkar så kraftigt att den splittrat tjocka träskivor på sin väg.

Resultatet av provskjutningarna med den nya kanonen betecknas som "synnerligen tillfredsställande".

Tre svenska författarinnor och tre svenska bygder

ELISABETH
BERGSTRAND-POULSEN

Livets och årets fest-
dagar

I bilder och ord

2:a uppl. Häft. kr. 4:50; inb. 5:50

*

BERIT SPONG

Kungsbuketten

Berättelser

3:e uppl. Häft. kr. 5:75; inb. 7:—,
halvfranskt band 12:—

*

ASTRID VÄRING

Marja

Berättelse från fjället

2:a uppl. Häft. kr. 5:—; inb. 6:75,
halvfranskt band 11:50

P. A. Norstedt & Söners
Förlag

CLARA WIGFORSS

Äktenskapets omdaning

Rikedomen av böcker i filosofi, psykologi och levnadskonst som uppenbarar sig i boklådorna vittnar om ett starkt intresse för dessa ämnesgrupper. Den enda faran med denna rikedom synes vara att den flödar för raskt. Men kanske är det ingen fara att något värdefullt arbete drunknar i floden. Ett arbete som säkert inte drunknar är doktor Poul Bjerres Äktenskapets omdaning. — Äktenskapet — detta eviga problem, denna eviga sorg- och glädjekälla — en bok i det ämnet kommer att läsas med brinnande intresse.

Den fråga som vi först ställas inför, när det gäller att analysera äktenskapets problem, är kort sagt frågan om kärlekslivets plats i den etiska människans liv.

Är den sexuella lusten ett livsfaktum, som vi helt enkelt måste bejaka? Eller är den ett gott endast då, när den är till blott för släktets uppehållande?

Bjerre påvisar att denna fråga har en ofantligt vid innebörd. »Svaret på henne bildar i själva verket gränsen mellan tväns världsskådningar, som äro så motsatta till sin väsensart att de svårligen kunna hopkomprissas.»

Först tar han upp till behandling den psykologiska sidan av saken.

Den moderna själsforskningen har här kommit fram till en klarhet, som man tycker skulle vara människorna en god hjälp i deras strävan till självkänedom. — »det existerar ett långt intimare sammanhang än någon vid ytligt påseende kan ana mellan de elementära, i animaliteten förankrade drifterna å den ena sidan och de högsta utslagen av vår andliga längtan å den andra. Hugg hos en skapande människa av de lidelsens band som hålla henne fjärrad vid jorden och det går med henne som med växten, när man avskär de rötter hon sänker ner i myllan.»

Vet icke varenda tänkande människa att det är så? Har icke introspektion och studium av medmänniskor lärt henne detta?

Även det uppåt-sig-svingande som vi kalla extas och som brukar anses för en verkligt ren och av jordiskhet obesmittad andlighet, även extasen har sina rötter i jordens mull men en krona som lyfter sig mot himmelen.

Många människor uppfatta denna fenomenens dualism som en svaghet, en olycka de ville komma ifrån. De ville möta livets enhet. De ville leva rent andligt. Men de skola alltid besvikas, intill dess de lärt sig att icke blott acceptera dualismen utan även

inse dess livsbejämjande makt. Endast ur spänning mellan motsatserna kan det springa fram ett skapande. Det är en sats som Bjerre alltid förfäktar i sina böcker.

Överflyttad på äktenskapsfrågan lyder denna sats: endast genom spänningstider till lugn klarhet! — »intet samliv har blivit stort och rent och oupplösligt utan skärpsvandring.»

Ett studium av »den växelverkan som råder mellan kärlekslivet å den ena sidan och den mänskliga verksamheten och personlighetsbildningen å den andra» för fram till den uppfattningen att kärlekslivets ursprungliga bestämmelse vidgats.

Den sexualitetens uppdrivning, vars orsaker Bjerre letar fram ur det moderna livets virrvarr, har icke sin rot i vållust utan i nödvändighet. Den överorganiserade och mekaniska värld vi leva i bygger höga murar kring den mänskliga spontanitet, för vilken världen icke synes ha behov. Men spontaniteten måste leva, om livet skall kunna utjämnas. Då söker den sig fram på den väg som är öppen: sexualitetens.

Det sexuella livet löser således människorna ur bundenheten i det mekaniska, det låter dem leva spontant och sålunda nå ned till livskällan. Men det gör än mer. Det hjälper dem ur den isolering, som är så förkvävande, och hjälper dem fram till samhörighet, som är livsbejämjande.

Har man sett kärlekslivets betydelse som form för det spontana li-

vet och som samhörighetsupplevelse, då är man beredd att önska dess frigörelse från tränga konventionella former. Dess uppgift synes bli icke att leva i en institution, och med snäv begränsning där, utan att söka sig nya former, livsbejämjande, frihetsgivande. Samliv endast i äktenskapet och i äktenskapet endast för avkommans skull — det blir ett krav som måste falla därför att det är livsfientligt. »Vi ha så mycket mera skäl att låta detta krav falla som vi icke söka livets etiska innebörd i hållandet av vissa bud och konfessionella bestämmelser. Vi söka den i stället för verkligandet av de möjligheter som äro oss givna av högre makter. Detta innebär i första hand utformandet av våra ansatser till fria personligheter och i andra hand dessa personligheters skapande delaktighet i det allomfattande gemensamhetsverket. — För att livet skall kunna få denna innebörd måste vida större spelrum skänka sexualiteten än som skett genom det gamla kravet.»

Vilket nytt krav kan formuleras i stället för det gamla?

Den nya verklighet man vill komma fram till är äktenskapets omdaning från social institution till inre upplevelse. Grundkravet som bör uppställas är *ärlighet*. Men en ärlighet som icke bara håller sig till utavverken, till handlingarna, orden o. s. v. utan som går ända in i känslösvärlden och skapar full överensstämmelse mellan den inre upplevelsen och den yttre gestaltningen. Detta

är ett strängt krav utan tvivel, men det synes dock vara ett krav som i motsats till det gamla icke verkar förlamande och förkvävande utan vägledande och inspirerande.

Efter sin utredning av det etiska grundkravet tar Bjerre upp till behandling de tidsföreteelser, som lett fram till den kritiska punkt i äktenskapets historia, dit vi nått. Han har en utomordentligt intressant och synpunktsrik framställning av kvinnoemancipationen och vad den betytt för det sexuella livet. Han resonerar vidare om ungdomens sexuella frigjordhet, om kristendomens förlorade makt att skänka fast form åt det sexuella livet o. s. v. Det skulle föra för långt att gå in på alla dessa ting. Låt oss bara stanna inför ett konstaterande — »den nuvarande upplösningen av de gamla formerna måste genomlevas. Det ligger något skrämmande i denna då man ser den endast som undergång; men detta försvinner då man upptäcker att den är nödvändig väg till nydaning.» Bjerre pekar också på den positiva sidan. Det är inte bara lössläppta lidelser som drivit fram den, det är också ett behov att göra samlivet till något renare och bättre än det förr varit. Och det ärlighetskrav han kommit fram till ger han nu en fördjupning, som först låter oss förstå hur verkligt strängt det är.

Under årtusenden har filosofien försökt lära människorna att tänka klart. Långsamt och styckevis ha vi lärt oss att skilja sken från verklig-

3 kvinno- skildringar

som fått mycket beröm

Graham Phillips

Hon och jag

Deras förälskelse, deras liv som nygifta, deras framgångar i livet — och hur de gled från varandra. En förbittrad kvinna lät skjuta ner författaren till straff för den märkliga boken.

H. K. Webster:

Mary Wollaston

»Ett förtjusande kvinnoporträtt, en flicka av förnämre stöping än man oftast möter — en verkligt läsvärd bok.»

(Sydsvenska Dagbladet.)

»Wollastons är en själsfin familj och Mary, både vis och ovis av det passerade, den renaste och ärligaste lilla kvinnovarelse — Websters bok väcker intresse och respekt, den ger mer än blott nöje.»

(Göteborgs Morgonpost.)

»Mary Wollaston är en både sympatisk och värdefull bekantskap — sådana unga kvinnor som hon ha en mission att fylla —»

(Elisabeth Kuylenstierna-Wenster i Lunds Dagblad.)

Temple Bailey

som skrev BLÅ FÖNSTRET

Flickorna

Clayburn

»I denna vägledande friska bok om ungdom och kärlek möter man flickan av i dag sådan hon är i verkliga livet.»

(Stockholms Dagblad.)

»Skildringen av deras förälskelser och strid för lyckan är gjord med elegans — typerna livslevande — det är en bok som kommer att gå.»

(Göteborgs-Posten)

Hökerberg

Den allra vanligaste människan

Forts. fr. sid. 1.

bättre insikt i livets metod och en sämre om dess mål än de andra bägge; han begriper, att där alltid är ett pris att betala, men vet ingenting om andens skatter, han översätter sin längtan så fumligt i trånga ting, som skramla, och det bekymrar honom lika föga som drinkaren eller den vällustige, ifall han utarmar anden.

Ett lager ovanför passadvindarnas region blåser antipassaden. Och så länge andens och materiens värld är två skilda regioner, råder här två helt motsatta lagbundenheter: i andens värld ökas skatter genom delning, i materiens värld minskas de. Men ju mera anden genomträngde materien, skulle lagarna förändras, emedan förutsättningarna förändrats. Men detta anar ännu ej den girige. Han liknar glyten, som griper och griper efter allt för att kunna föra det in i sin egen mun. Men det stammande språket uttrycker trots allt ett spår av evighet i insikt om den kostsamma vägen som skall gås mot ett mål han icke drömmer om.

Men hur stämmer detta med modern psykologi? Säger oss icke den, att den girige i regel blir girig genom undertryckta erotiska drifter — för att nu ta bara det sista exemplet.

I en tid då människorna leva så mycket mera inomhus än i det fria och sitter inmurade i stadskulturens tingvärld, då är det förvisso mycket sunt animalt liv, som förtryckes och förvriddes. Och ju mindre förljuget man ser den saken i ögonen, ju bättre. Men detta är bara den ena sidan sedd hos det väsen, som vetter åt mer än ett håll. Det är symbolen för djuret, om man så vill, det hedervärda djuret, som nu får bli syndabock för ändå mer än det k a n bära. Men människan vetter också åt ett annat håll.

När man ser hur en Grodeck eller Stehel i de fysiska sjukdomarna se ett symbolspråk för en fumlig och blind vilja, så ligger det nära till hands att föra tanken vidare. Vad helst inom en människa, som förtryckes och förskräckes i stället för att förlösas och förvandlas, vållar kval. Och medan det vetenskapliga

Per: Lisa du, den där farbrorn går miste om något riktigt gott.

Lisa: Hur då, Per?

Per: Jo, han kan inte äta Kooperativas smörblandade margarin för han är en snögubbe.

synglasat just nu bjärt röjer, hur animaliskt liv inom oss reser sig mot misshandling och förljugenhet, så håller den i stort sett ännu helt obelyst den andra sidans kval, den sidan som vetter mot vad man sen uråldriga tider kallat Gud.

Jag är viss om att denna sida av människoväsendet för närvarande lider nöd genom en ännu mycket envisare bortträngning än den andra. Och om vi äntligen började få ljus — tankens nyktra ljus — över konsekvenserna av denna nu så allmänt

gångse »repression», då skulle vi inte behöva prata så mycket om åsikter, konfessioner och känslor, vi skulle nämligen stöta på ofrånkomlig realitet, ett »faktum», vars dragning liksom solens påtagligt röjer sig i de skrangliga, förvridna grodd-slingorna ur något källarhål som i de höga trädskronor eller blomkalkar, vilka fria och förlösta dofta ute i fri rymd, där de kunna spjutträtt rikta sig mot sin livskälla.

Som den förvridnaste, bleksiktigaste källargrodd förräder solens

faktum, så bär människans underliga trevanden vittne ej blott om något bortträngd djur, utan än mer om en bortträngd gud, som man i alla fall vetter mot, den vanligaste människan och den ovanligaste. Den fångne står och väntar innanför något »hölje», som skall brista för att livet skall kunna spira fram. Den spökar och oroar dessförinnan — som bortträngda drifter kunna göra, och som vårens oro gör. Den låter oss förbli mindervärdiga — mitt i makt och framgång såväl som i nöd och

het. Kanske ha vi vardagsmänniskor nätt och jämnt höjt oss från det allra primitivaste tänkandet. Men det är viktigt inte bara att kunna tänka klart utan också att kunna känna klart. Var ha vi på detta område vägledarna? De flesta människor leva i ett sådant känslodunkel, en sådan förvirring och en sådan primitivitet, att det är fruktansvärt. »De veta ungefär lika litet om det som sker i deras inre som vilden vet om det som sker i naturen och deras livsgestaltning kommer följaktligen ofta att påminna om dennes magiska åtgärder.» Det finns dock »lyckligt lottade människor, vilkas känsloliv är en enda stor och strålende klarhet, och som med osviklig visshet veta sin väg vad som än sker med dem.» — »Dessa känslolivets genier äro viktigare som vägledare än några tänkare, de må vara hur skarpsinniga som helst.» De hjälpa oss att gå ärlighetsvägarna.

På flera ställen i sina arbeten kommer Bjerre fram till den sak som här formuleras som behovet att känna klart. Man har i dessa intellektualismens tider föga vårdat sig om känslolivets tuktan och vård. Det har fått växa vilt i de örtagårdarna. Men om man vill hjälpa människorna med det svåraste av allt: att leva sant mänskligt, då är det nödvändigt med en känslolivets fostran till klarhet. Men man må ju gärna erkänna att några av de bästa vägar-

na till känslklarhet heta — tankklarhet.

Bjerre kommer fram till den praktiska utformningen av sina tankar om äktenskapet genom en rad intressanta psykologiska studier över kärlek och ängest, bindning och lösaktighet, trohet och otrohet, asketism och frigörelse, makt och motstånd, heroism och tragik — små essäer, som skola visa sig vara rika källor till kunskap och klarhet för en uppmärksam läsare.

De tre former av äktenskap Bjerre visar på i sin bok kallar han den sakramentala samhörigheten, den fria förbindelsen och hemgemenskapen. Han visar att dessa tre former ha månghundraårig hävd och att än i dag samlivet i stort sett går in under någon av dessa former. Det som nu utåt, i samhällslivet, borde ske, är att dessa former bli lagligt sanktionerade och likvärdiga. Det kan icke bli tal om någon »klass-skillnad» mellan dessa äktenskapsformer. De äro goda och värdiga alla. Och de äro ju bara former, vilkas etiska värde beror på det innehåll människorna gjuta i dem. Allt efter inre förutsättningar och yttre omständigheter komma människorna att instinktivt söka sig fram till den form som passar dem.

Det är svårt att finna en kort formel, med vilken man kan beteckna den sakramentala samhörigheten. Blotta namnet säger ju dock en del. Detta avsnitt av boken uppbarar ett djup och en intensitet i känslan, en kraft och en klarhet i

skildringen som gör att man blir gripen och betagen. Och tiger still.

Det är möjligt att Bjerre här generaliserat upplevelser, som äro så sällsynta att de synas föga lämpa sig för generalisering. Men inför denna tanke frågar man sig ändå: är det inte dock så för oss alla, att då en upplevelse gått till vår själs botten, då ha vi upptäckt dess allmängiltighet, då ha vi upptäckt att vi icke bara äro vi utan människan?

I kapitlet om den fria förbindelsen hävdar Bjerre starkt denna äktenskapsforms värde. »Man ser förbindelser av denna art som varat årtal, ja t. o. m. årtionden, och som just på grund av sin oberördhet av allt störande kunnat skänka båda parterna det bästa i deras liv. Man vore frestad kalla dylika förbindelser sakramentala, om man icke redan reserverat detta uttryck för det gemensamma genomkämpandet av alla svårigheter. Begränsningen kan vara betingad av nödvändiga hänsyn och får ej ge anledning till ett förringande av värdet. När man talar om den fria förbindelsens legitimering innebär detta ett hävdande av dess värde.»

Hemgemenskapen är den form för äktenskap där den institutionella sidan är starkast betonad. Äktenskapet som en social institution, där människor finna sig tryggt infogade i helheten — det är den bästa formen för många. Kanske det finns en fara för personligheten att institutionen blir för mycket. Men då måste vi sträva efter att ge institu-

tionen levande mänskligt innehåll.

Ingen kan varmare än Bjerre tala för nödvändigheten av livsförjupning. Det som det gäller för varje människa är att kämpa tvärs igenom svårigheterna, att ur det negativa draga fram det positiva, att genom motsatsernas brottning kämpa sig fram till helhet. Han lär en se motsatsernas spänning som en växandets nödvändighet. Kampen blir livsbeifrämjande och de djupa nedtågandets tider nödvändiga för en livsvägens nya friska kraft. Han förenklar icke de svåra problemen, det skulle icke hjälpa oss. Det som tarvas är att modigt acceptera dem och att sedan ha spännkraft nog att tränga in till det livsbeifrämjande. Jag vet ingen som så som Bjerre kan hålla en i spänning genom att låta motsatserna leva och sedan lösas i samklang. Ibland bli perspektiven nästan hisnande. Och en och annan har väl så svårt att följa med att han stannar och ler litet överlägset och överseende och säger: nej, nu är det rena dårskaper! Men mängden följer den hisnande linjen och känner ur sitt eget inre ett bejakande, som ett och annat stort upplevelseögonblick gjort möjligt.

Det är en konstnärns mått på tingens som möter oss i Bjerres bok. Men om vi säga oss, att då har den ju intet budskap till oss vardagsmänniskor, då bedraga vi oss! Om vi säga: vi äro icke konstnärer, vi ha icke en gnista av genialitet, för oss måste motsatserna evigt förbli motsatser, då bedraga vi oss! Äro

vi icke konstnärer, så måste vi bli! Att leva ett värdigt människoliv fordrar konst, och vi måste lära oss det. Om det nu sticker upp en hänande ande inom oss och utom oss och säger: högfärd! så måste vi smälta det ordet och säga: ändå! Och när vi så tänka rätt efter och erinra oss att vi mött människor som icke varit så särdeles intellektuella, icke så särdeles känslolofina, icke varit något särdeles alls — men som dock vetat att göra sitt liv värdigt och gott trots allt — då tåga vi still och förstå att detta är konst och att konstnär kan envar vara efter sitt mått. Och det händer, att vi till slut begrunder stanna inför visdomen i den gamla dikten att Gud skapade människan efter sitt beläte —

Äktenskapets omdaning är en stark bok. Där är en skulptural kraft över den som är sällsynt i modern litteratur. Tankarna hållas i spänning och man riktigt känner ibland hur de sluta sig i allt trängre ringar för att till slut nå kärnan — saken.

Poul Bjerre: Äktenskapets omdaning.

Natur och Kultur 1928.

NORDINGS
BIRGERJARLIGATAN 16 STOCKHOLM HÄMMINGATAN 12
eau de cologne

En annons
i TIDEVARVET träffar den publik Ni
söker. Annonsera i vår tidning.

TIDEVARVET

Lördagen den 22 dec. 1928 — Nr 51-52

Prenumerera
på TIDEVARVET för år 1929.
Pris 6 kr. pr år.

För Julbordet

Billströms
Hovblomsterhandel
18 Birger Jarlsgratan 18
Stockholm

Rekommenderar sina förstklassiga
blommor och bindrier samt mera
sällsynta växter och blommor.
Blommor förmedlas över hela världen.

Julskinkan
måste vara från

Carl Larsson
SLAKTERIAKTIEBOLAG
Namnanrop: »Carl Larsson»

Julbrödet

finnes hos

Finbageriet Hörnan

hörnet av Drottninggatan och Barnhusgatan (ing. från Barnhusgatan)

Best. mottagas å tel. Norr 4068

Julöl

A/B HEMBRYGGERIET
Telefon Sö 37045 — Sö 37046

Julskinkan
med
Starksenap

från

WINBORGS

Pris 1 kr.

VASA
MODELLEN

»Det svenska
måtsilveret»

Säljes av varje välsorterad guld-
smed i såväl äkta silver som nysilver

DEN ALLRA VANLIGASTE MÄNNISKAN

elände — tills bortträngningen eller missriktningen häves. »Se jag står för dörren och knackar» — det är en tydlig bild för aktionen därinnanför oss själva.

Det betyder jämförelsevis föga med namn, när det i c k e handlar om begrepp eller känslor allenast, utan om f a k t a. De tala nämligen genom att blott vara till. Människan lever framförallt genom liv. Har livet själv föryttrats i idel ord, då prassla de som vissna löv. Och då gäller det att komma »från ordet till begynnelsen», ur vilken orden en gång föddes levande. Ty den nya vårens friska skott kan ingen välmoment hand sätta fast på något träd. De måste ha spirat fram ur livet därinnanför.

Vore Gudslivet till endast för en särskild sorts folk, de s. k. »religiösa», då kunde det ju möjligen bero på suggestion eller dröm. Ofta nog röjer folkreligiositeten mera av fromhetens spöke, dess avlagda kläder, än av livet själv. Få likna i visshet om ett inre faktum den gamle prästen, som då en man från — låt oss säga att det var Håtuna — gått många mil för att hos honom finna Gud, stilla såg på mannen och sporde: »Finns då inte Gud i Håtuna?» Mannen förstod. Han gick hem, och han fann Gud.

Men hur då? Ja, det var varken genom prästen eller pingströrelsen den gången, varken genom bok eller predikan. Fast sådana omskakningar ofta nog göra »knackningen» förnimbarare. Det var helt enkelt så, att hans längtan — efter alla bortträngningar, alla missriktningar — spjuträt drogs mot den kraftkälla därinnanför, som drager själarna som solen blommorna.

Det kan ju ibland i en maskin vara en högst obetydlig skada, som fördärvar alltihop. Skall man få rätt på felet, måste man verkligen noga undersöka. Men ifall man misstänker, att jobbet är besvärligt och kostsamt, så kan det hända man skjuter opp och skjuter opp, tills hela verket stoppar. Ja, det kan hända man håller skrotar ner hela maskinen, än tar itu med den besvärliga undersökningen. Genom sådan lättja kastade många bort hela existensen — ifall det nu lyckades dem. (Jag för min del misstänker att jobbet står och väntar). Men om man nu verkligen ville en undersökning! »Utrannsaka mig och förmig vad jag siktar åt. Se till om jag är på ont spår, och led mig in på den eviga vägen.»

Envar, som vågar sig på en sådan självuppgörelse — inte bara skrupulenser och självförringningsprat — utan en allvarlig ensamhet med sin själs oro, skall inte bara till sist upptäcka var han gick miste. Den människan skall också upptäcka en insikt, som säger henne vad hon nu skall göra och hennes kostnader för att riktas rätt. Och låter hon den nyfunna kompassen leda, så får hon minsann snart se om hon råkat ihop med ett faktum!

Det nödgas henne att lägga av all lånad ståt, att handla tvärs emot egna beräkningar. Det ger henne obehagliga uppdrag. Det ger den

slösaktige hämningar och den snåle idel utgifter. Det låter den rutinerade börja om igen och bli som barnen. Den sätter honom nämligen alltid i relation till det levande och inte bara till tingen som förut. Den som skall möta människan i människan är inte hjälpt med rutin. Hon måste ideligen se folk som nya, eller rättare: mäktiga förnyelse. Men det kan man inte utan att ana guden innanför dem, den arbetande, fångne guden.

Mången blir så förbryllad av sin nya insikt, att han sätter sitt förstånd på undantag, i stället för att låta det få sin användning som led i ett större och djupare sammanhang.

Vi kan begå misstag också på annat sätt. När solen först lyser till i midvintern, är den bara en strimma, ett litet nyfött solbarn. Och vi likna småttingarna, när de börja få hjälpa till. De göra stort nummer därav, känna sig så märkvärdiga, som medarbetare. Och om längtan missriktades vid sin inåtgående rörelse, så karrikerar den ofta nog vid utåtgåendet vad den ville leda i aktion.

Just nu kom jag att tänka på en fru av en äldre generation, som alltid varit så förskräckt för sin man, att hon nästan alltid tegat. Men sedan hon upptäckt sin inriktning åt Guds håll, då blev hon så modig, att hon sökte omvända honom. Denna upprätta rörelse av mod var något nytt. Men allt det myckna tröttsamma ordandet framför detta nya, det var som fjolårsbladens täcke som lyfts upp av den gömda brodden inunder. »Stackars Gud», tänkte en liten klok tös som lyssnade, »stackars Gud, så tråkig mamma tror han är, och så pratsam!». Hon kunde också ha tänkt: »Stackars mamma! Stackars pappa!» Men en blick som sett djupare, skulle i ett humorns leende förnummit både det som strävade sig fram och hur ofullgånget det var. Men bakom ett så djupt leende ligger förvisso mycket »självtukt och självlöje» och insikten i att livets konst är: förlåtande och förnyelse.

Vi människor mäter gärna ut Gud åt varandra med små underliga mått. Vi glömmer, att hans namn är Underlig, som profeten skrev, och att hans art av liv är skapelse och förnyelse.

Det är här evangeliets underfundiga och stillsamma löje faller på den respektable mannen, som för konto över sin fromhet, när han går upp i templet, nöjd och tacksam att icke likna publikaner och sådana. Han är så full av sig och sina små ordentligheter, att han inte representerar någon längtan längre, varken förvidden eller rättvuxen. Illa karrikerar han Gud, som är Kärleken, i sitt plebejiska avståndstagande. Kärleken bär synd med andra. Den begränsar inte Gud. Den vet, att han kan ha löndörrar till alla sorters själar.

Om fariseén verkligen nådde in till sist, så bleve han nog mycket mindre säker på sig själv och, så underligt det låter, även mycket mindre redo att förklara Gud. Han

skulle blygas lika mycket över sin lilla förträfflighet som publikanen över sin last. Den skulle förefalla honom så obeskrivligt löjlig, dum och förljugen. Och han skulle utan tillgjordhet kunna se upp till sin ärlige broder publikanen, som av ingen utgivits som dygdemöster.

Det har varit tider då »religiöst» och »profant» i världen och i själarna representerat två olika regioner med passad och antipassad. Men skiljeväggen måste bort. Ty vad som nu behövs är en inriktning av andens liv i vardagsting, i ekonomi och i politik. Evigheten är kvalitet, icke kvantitet. Av vare sig tid eller rymd.

Gud får inte längre hållas fången i himlen som i en vacker blå sten att dikta legender om. Den levande vill ut ur detta fängelse, som människor behövt för sin myckna skräcks skull. Från himlen vill den ned som kvalitet i jordens liv. Vi ha upptäckt så många nya sorters strålar. När skall vi kunna använda evighetens kvalitet? Helgdagsguden har haft sin tid på vilodagen. Men »tänk på att du helgar arbetsdagen», inte med jäkt utan med — ande. Stackars arbetsvärld, som längtar från trældom till skapelseliv! Den behöver befriaren.

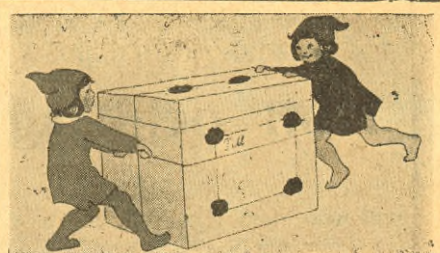
Vad världen behöver är inte mest rikt rustade väsen, utan allra mest sådana, som veta att vi i grunden alla äro ett. Hur skall man utan den vetskapen — därifrån djupen — någonsin ådagalägga allmänanda? Det gives ingen annan rustning till solidaritet, som står rycken. Ingenting är så otryggt som att slita ont utan mening; intet så tryggt som att — ur solidaritet — ha hittat ett svindlande stort mål att slita ont för.

Det är visst inte bara några utvalda själar, som dragas mot Gud. Vi oroas alla av den dragningen. »Evighetens underpant» bränner oss därifrån, vare sig vår strävan synes gå ut på att hölja den med aska, kväva den till rök eller låta glöden bli klar, lysande låga.

Därinnanför den allra vanligaste människan ligger härligheten och väntar. Må vi inte frukta det stora och farliga vinddraget från evighetens väderstreck! Må vi öppna portarna, inte bara en liten snål dörr på glänt att mildra vårt lilla privatödes mörker med, utan »göra portarna vida och dörrarna höga», så att ljuset lyser vidare, ända ut i samfundets liv! Då skulle vi slippa karrikeras Gud genom vår ensidigt skumma syn på Livets väldigaste faktum. Då skulle det lysa av solidaritet tvärsigenom all nöd och hånande fiendskap, som det lyste kring Människosonen. Inte endast på berget i det fria, utan mitt i skamstraffets hårdaste bundenhet, inte endast då tillvaron så att säga medgav det, utan också, trots allt, när hela tillvaron ropade nej.

»Då varda Guds drömmar världens befriare.» Ja, än mer: Guds befriare.

Emilia Fogelklo.

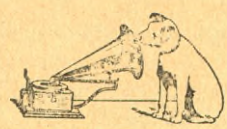
Julklappsbordet

JAG GÅR TILL —

GUNILLA VIJÉNS

Tapisseriäffär o. Handarbets Atelier
och köper mina Julklappar ty där
finnes alltid att välja på.

Hamngatan 28 — Telefon 131 87
Stockholm

HUSBONDENS RÖST

Musiken för Julen

»HUSBONDENS RÖST»
(»His Master's Voice»)
4 Kungsgatan 4

En BOK

är den bästa
Julklappen

LÖTHMAN & LARSSON
Bokhandelsaktiebolag

Karlavägen 60 — Telefon 779 49

En Julklapp
från
Sörmans
REGERINGSGATAN 4

är alltid
välkommen

Ljungblads
Ideal
PATENT
PIPA

den blir hans bästa och mest välkomna
julklapp.

Ljungblads Ideal Patents. Finnes i 3 kvalite-
ter till Kr. 6,—, 8,— och 12,—
försäljes i Stockholm hos

Ljungblads tobakshandel

Kungsgatan 56

Standards hörna

Hornet Odengatan—Sveavägen

Till landsorten mot postförskott från
Ljungblad & Co.; Odengatan 43, Sthlm

Alltid välkommen
julklapp
ett
presentkort
å
Handsakar el. Vantar
från
MALMBERGS
45 Vesterlånggatan 45

**Ett par trevliga
tofflor,**

det är julklappen! Ni
måste se den mängd
präktiga, varma tofflor,
som finns att välja mel-
lan hos LAGERSONS,
det stora skovaruhuset
Kungsgatan 4, andra
huset från Stureplan.

Prenumerera 1929 på Tidevarvet